

Az EU minőségpolitikája a földrajzi árujelzők és védjegyek oltalmára vonatkozó tapasztalatok tükrében

KISÉRDI IMOLA PhD

Vezető kormány-főtanácsos, HÍR védjegy Bíráló Bizottság elnök

Agrárminisztérium Borászati, Eredetvédelmi és Agrármarketing

Főosztály

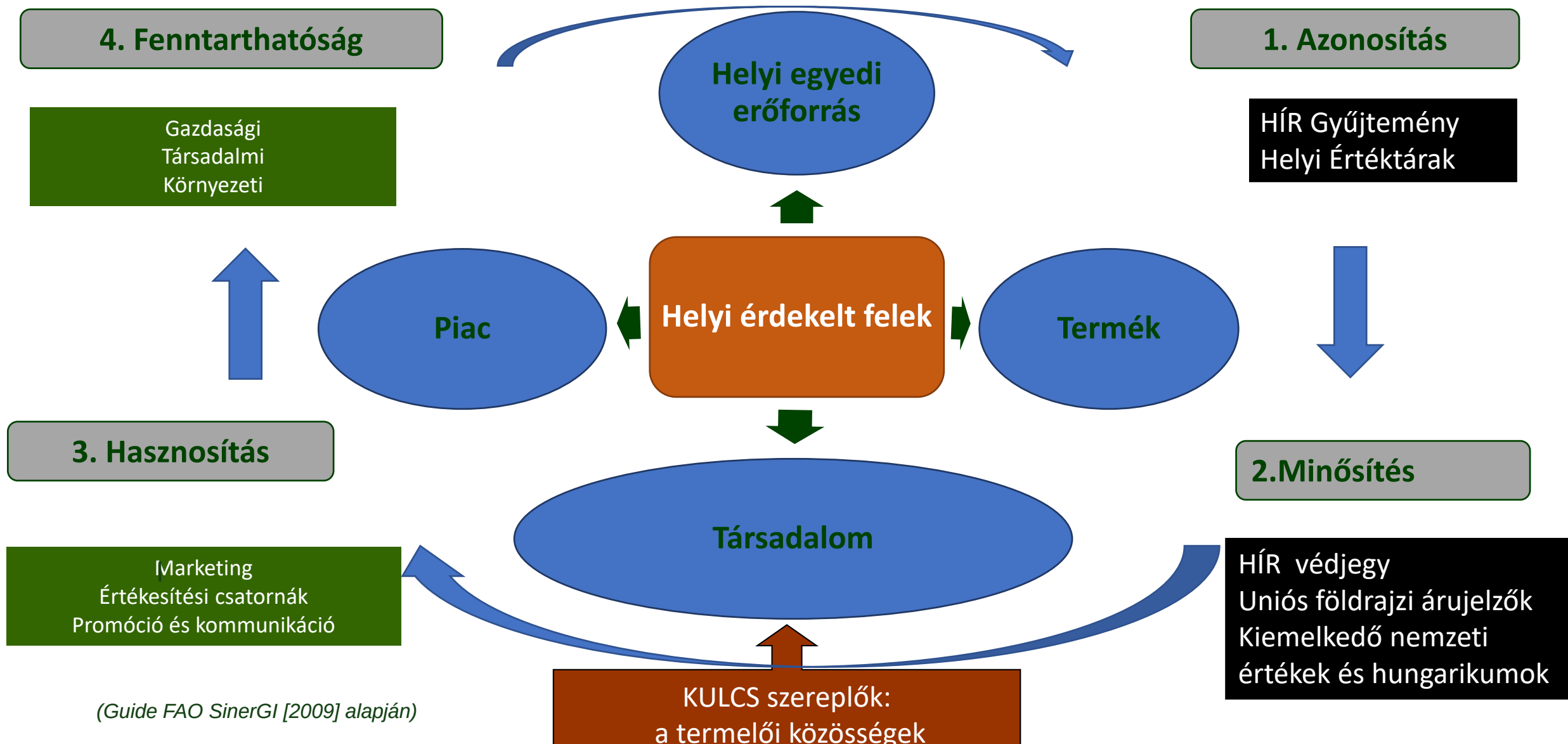
EOQ MNB Pódiumbeszélgetések az online térben a minőségről

2025.06.12.

1. Bevezetés: A földrajzi árujelzők és védjegyek
2. Az EU minőségpolitikájának történeti korszakai
3. A HÍR program és a termelői közösségek
4. A földrajzi árujelzők program – termelői csoportosulások
5. Összefoglalás: A programok szinergiája

Hagyományos és tájjellegű termékek minőségi köre

FÖLDRAJZI
ÁRUJELZŐK

- 30 évre visszatekintő EU-s jogi szabályozás
- több, mint 3600 bejegyzett elnevezés
- 80 milliárd eurós forgalom az EU-n belül

Védjegyek és földrajzi árujelzők

Kinek?

- Termelők
- Előállítók
- Termelői közösségek

Miért?

- Minőségi garancia
- Jogi védelem
- Fogyasztói bizalom

Mi
célból?

- Megkülönböztető képesség
- Hozzáadott érték növelése
- Piaci potenciál bővítés
- Fenntarthatóság

Védjegyek és földrajzi árujelzők

Oltalom	Védjegy	Földrajzi árujelző
Tárgya	Egy adott termék megkülönböztetésére szolgáló megjelölés	Egy adott termék földrajzi eredetének feltüntetésére szolgáló jelölés
Feltételei	A hagyományos és tájjellegű termékek megkülönböztetésére 	Az adott földrajzi területnek köszönhető minősége/hírneve Előállításának valamennyi/legalább egy szakasza az adott földrajzi területen történik
Jogosultja	Bejelentő - vagyonértékű jog	Termelői közösség - kollektív jogosultság!
Időtartama	10 év, megújítható	Korlátlan
Bejelentés	SZTNH	AM

A vonatkozó korábbi jogszabályok történeti korszakai I. 1992-

- Mezőgazdasági termékek és élelmiszerek eredetvédelméről szóló 2081/92/EGK rendelet
- Hagyományos és különleges termékek tanúsításáról szóló 2082/92/EGK rendelet
- Az ökológia gazdálkodásról szóló 2092/91/EGK rendelet

A vonatkozó korábbi jogszabályok történeti korszakai II. 2006-

- Mezőgazdasági termékek és élelmiszerek eredetvédelméről szóló 510/2006/EK rendelet
- Hagyományos és különleges termékek tanúsításáról szóló 509/2006/EK rendelet
- Az ökológia gazdálkodásról szóló 834/2007/EK rendelet

A vonatkozó korábbi jogszabályok történeti korszakai III. 2012-

- Mezőgazdasági termékek és élelmiszerek – 1151/2012/EU rendelet és végrehajtási rendeletei
- Borászati termékek – 1308/2013/EU rendelet és végrehajtási rendeletei
- Szeszes italok – (EU) 2019/787 rendelet és végrehajtási rendeletei

- **2022. évi LXVI. törvény az agrártermékek eredetvédelméről**
Kezelő szervezet = elismert termelői csoportosulás (16-17. §)
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1143 számú rendelete a borokra, a szeszes italokra és a mezőgazdasági termékekre vonatkozó földrajzi árujelzőkről, a hagyományos különleges termékekről és a mezőgazdasági termékek minőségére utaló választható kifejezésekről
- Borászati termékek – 1308/2013/EU rendelet módosult
 - 93-95. cikk: definíciók, termékleírás és egységes dokumentum tartalma, 100. cikk (homonimák) utolsó két bekezdése, 103. cikk: oltalom tartalma (visszaül az új GI rendeletre), 116a. cikk: ellenőrzés, 107. cikk, 109-110. cikk, 120. cikk
- Szeszes italok – (EU) 2019/787 rendelet módosult
 - 3. cikk (4): földrajzi jelzés definíciója, 22-23. cikk: termékleírás és egységes dokumentum tartalma

- Fenntarthatóság (7-8. cikk)
- A földrajzi árujelzővel ellátott összetevők (27. cikk)
- A termelői csoportosulások megerősítése (32-34. cikk)
- Fokozott online és offline oltalom (35. cikk és 42-43. cikk)
- Termelő/gyártó neve a földrajzi árujelzővel azonos látómezőben (37. cikk)

Hagyományok-Ízek-Régiók (rövidítve: HÍR) védjegy

A Hagyományok-Ízek-Régiók (rövidítve: HÍR) védjegy színes ábrás védjegyként 2002. március 12-én került bejegyzésre a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala nemzeti védjegylajstromába.

- Jogosult: Agrárminisztérium
- Lajstromszáma: **172636**

Célkitűzés:

- A magyar hagyományos és tájjellegű élelmiszerek gyűjteményében, a HÍR Gyűjteményben felhalmozott szellemi javak jogi védelme és gazdasági hasznosításuk elősegítése

A védjegy 10 évente megújításra került:

- 2002-2012
- 2012-2022
- 2022-2032

HÍR védjegy pályázat I.

HÍR védjegy pályázat követelményrendszere:

- dokumentált történelmi múlt, legalább kétgenerációs (50 éves)
- adott tájegységhez (település, régió stb.) kötődés
- hagyományos előállítási mód
- előállításának legalább egy eleme helyi, speciális tudáson alapul
- ismertség (legalább az előállítási körzetben)
- az előállítás és forgalmazás megléte

A pályázatok benyújtása 2010 óta folyamatos.

A pályázatokat a HÍR Bíráló Bizottság értékeli és javaslatot tesz az agrárminiszternek a védjegy használati jog odaítélésére.

<https://gi.kormany.hu/hagyomanyok-izek-regiok>

HÍR védjegy pályázat II.

- **Cél:** A HÍR termékek hírnevének fokozása, piacra jutásuk segítése, a HÍR védjegyes termékek körének bővítése
- Pályázat beadására jogosultak: termelők, előállítók és csoportosulásaik, akik a HÍR pályázat követelményrendszerének megfelelő terméket állítanak elő
- A nyertes pályázók jogosultak a védjegy termékükön való feltüntetésére
- A védjegyhasználó a HÍR védjegyet díjmentesen használhatja
- **A HÍR védjegy program a földrajzi árujelzők előiskolája!**

<http://gi.kormany.hu/hir-palyazati-felhivas>

Pályázatok benyújtása: hir@am.gov.hu

HÍR VÉDJEGYES TERMÉKEK SZÁMA 2010-2024

A PROGRAM KETTŐS CÉLKITŰZÉSE

I. Az oltalom alatt álló földrajzi árujelzők számának növelése

II. A már oltalom alatt álló földrajzi árujelzőkben rejlő lehetőségek jobb kihasználása

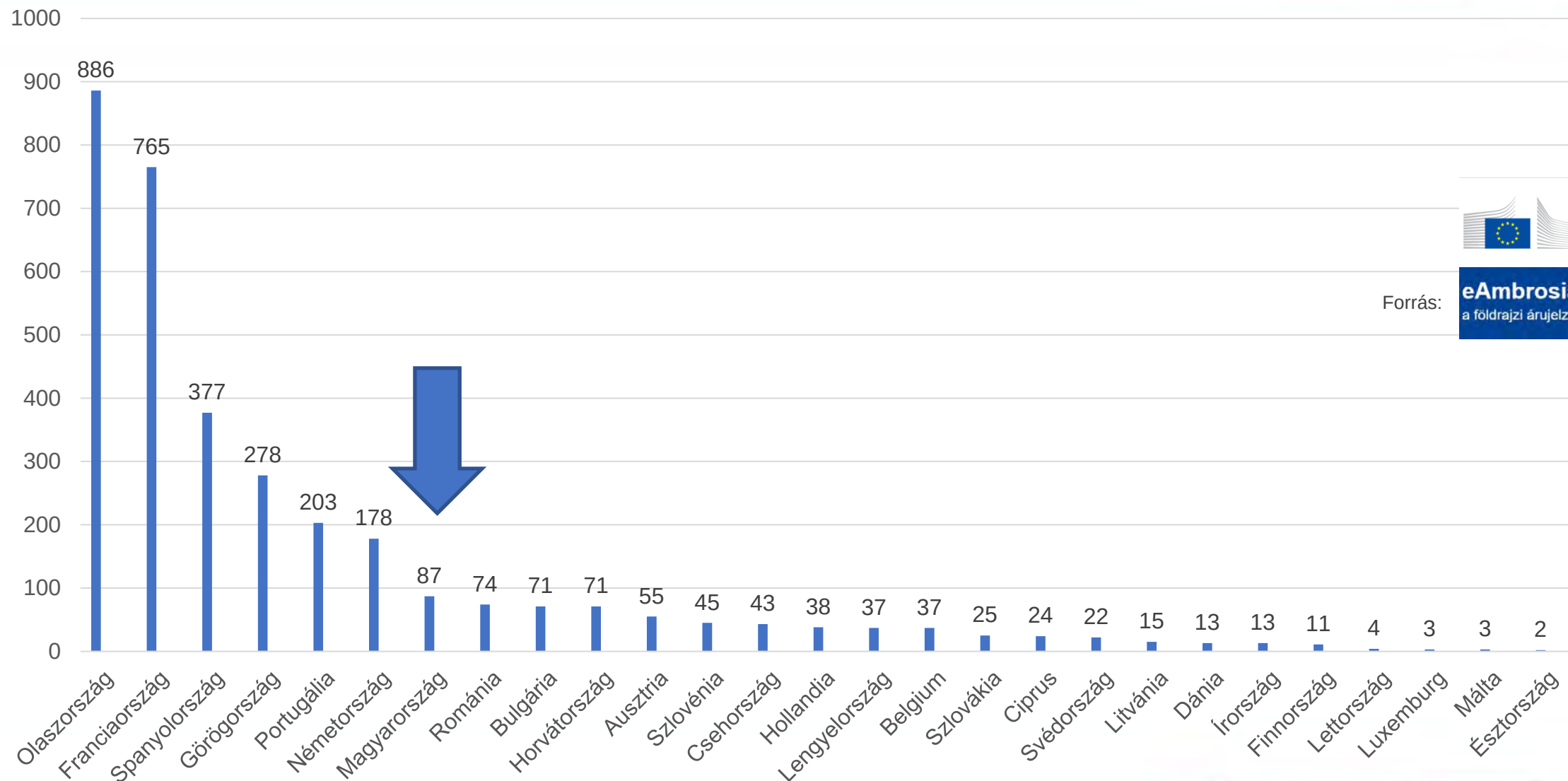
FÖLDRAJZI
ÁRUJELZŐK

Magyar GI-ok száma 2015-2025

Rezsím	2015	2025	Folyamatban
BOR	35	38	8
SZESZ	8	16	0
ÉLELMISZER	13	33	1
összes	56	87	9

Bejegyzett földrajzi árujelzők száma tagállamonként

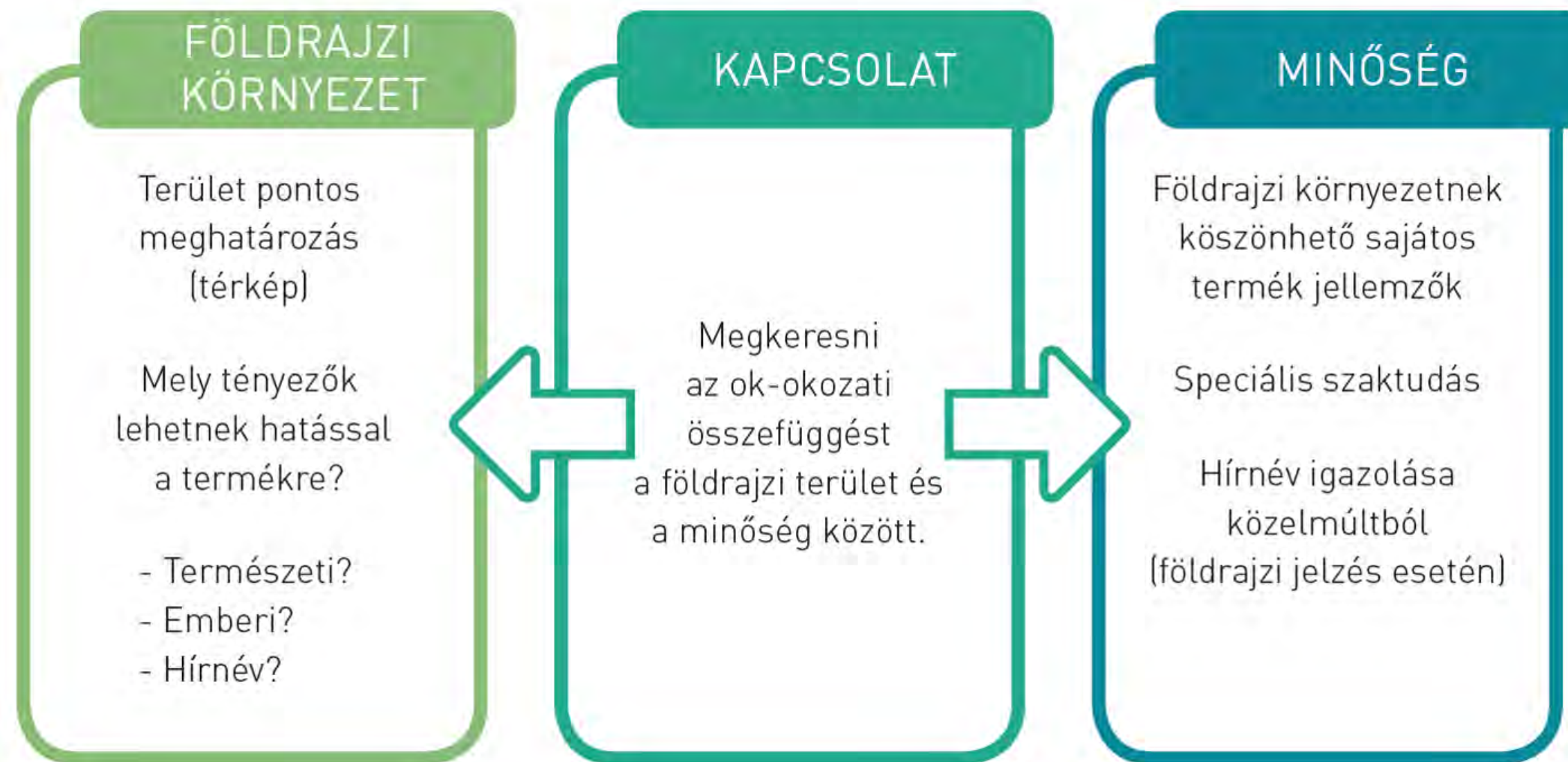
Forrás:

eAmbrosia
a földrajzi árujelzők uniós nyilvántartása

- Magyarország
- Észak-Magyarország
- Észak-Alföld
- Dél-Alföld
- Közép-Magyarország
- Közép-Dunántúl
- Nyugat-Dunántúl
- Dél-Dunántúl

1. Magyar szürkemarha hús (OFJ)
2. Tepertős pogácsa (HKT)
3. Órségi tökmagolaj (*)
4. Hegykői petrezenselyemgyökér (*)
5. Fertőd vidéki sárgarépa (*)
6. Győr-Moson-Sopron megyei Csemege sajt (*)
7. Pannonhalmi törkölypálinka (*)
8. Jászsági nyári szarvasgomba (*)
9. Nagykőrűi ropogós cseresznye (*)
10. Szomolyai rövidszárú fekete cseresznye (*)
11. Újfehértói meggy (*)
12. Újfehértói meggypálinka (OFJ)
13. Szabolcsi almapálinka (OFJ)
14. Gyulai kolbász (OFJ)
15. Makói petrezenselyemgyökér (OFJ)
16. Szegedi fűszerpaprika-őrlemény / Szegedi paprika (OEM)
17. Szegedi tükörponty (*)
18. Madarasi birspálinka (*)

Esetpélda - „Lajta” OFJ

- „Lajta” folyóról elnevezve)
- Győr-Moson-Sopron vármegyébe tehéntejből készül

- Hagyományos kézműves technológiával
- Különleges minőség - sajátosan jellemző illat, íz és röglyukas szerkezet

Jászsági nyári szarvasgomba (OFJ) esetpéldája

- Jászságban jellemzően humuszban gazdag csernozjom talaj, tölgyesek, növénytársulások

- „Jászsági”
- Jellegzetessége a frissen kaszált fűre emlékeztető jellegzetes illat (kumarinok)

- Optimális érési időszak: júliustól augusztus közepéig

- „Nyári” szarvasgomba

- Helyi speciális szaktudás

- Hírnév „Jászság aranya”

Termelői csoportosulások szerepe

R(EU) 2024/1143
rendelet

32-34. cikk

- Kérelem benyújtása (termékleírás)
- Jogi védelem a visszaélésekkel szemben
- Termékleírásnak való megfelelés (önellenőrzési rendszer)
- Ellenőrző szervezetekkel kapcsolattartás
- Tájékoztatás és promóció
- Tanácsadás
- *Fenntarthatósági kritériumok megállapítása*

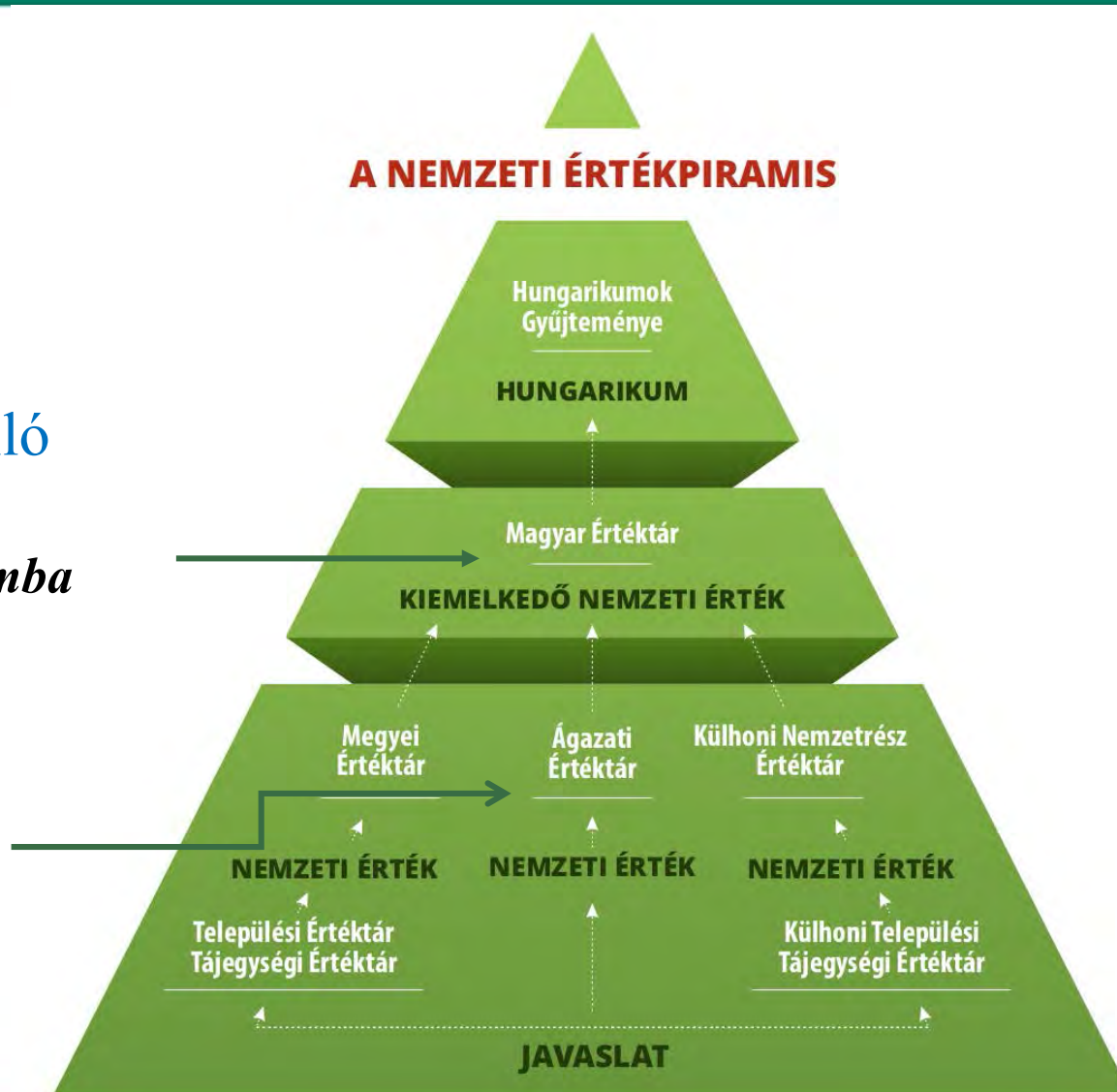
- A földrajzi árujelzővel ellátott terméket előállítók az előállításnak, illetve **a földrajzi árujelző használatának a megkezdését**, az adataikban bekövetkezett változást, valamint a földrajzi árujelzővel ellátott termék előállításának megszüntetését **15 napon belül bejelentik** a hatáskörrel rendelkező ellenőrző hatósághoz (158/2009. (VII.30.) kormányrendelet 14. § (1) bekezdés)
- Az ellenőrző hatóság a termék előállítóját hivatalosan nyilvántartásba veszi, erről határozatot hoz.
- Fontos, hogy az oltalom alatt álló földrajzi árujelzőt viselő termék csak ezt követően hozható forgalomba.

A programok szinergiája

Uniós oltalom alatt álló
földrajzi árujelzők
Jászsági nyári szarvasgomba

**HÍR védjegyes
termékek**
Homoki édes szarvasgomba
Fehér szarvasgomba

SZARVASGOMBÁS LIBAMÁJTERRINE

HOZZÁVALÓK

- libamáj
- só
- Tokaji aszú
- hordóban érlelt Tokaji szőlő **pálinka**
- *Jászsági nyári szarvasgomba*

További információk

Agrárminisztérium

Borászati, Eredetvédelmi és Agrármarketing Főosztály

HÍR Titkárság: hir@am.gov.hu

Hagyományok-Ízek-Régiók: <https://gi.kormany.hu/hagyomanyok-izek-regiok>

Földrajzi árujelzők: www.gi.kormany.hu/foldrajzi-arujelzok

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!

